



معاونت آموزشی دانشگاه  
دانشکده پرستاری و مامایی

## طرح درس جامع (روزانه)

عنوان درس: اصول و مهارت های بالینی

اساتید درس: دکتر عفت مظاهری

تعداد و نوع واحد: ۵/۰ نظری و ۵/۰ عملی

رشته و مقطع: اتاق عمل کارشناسی  
پیش نیاز درس: ندارد

هدف کلی درس: دانشجویان با اصول و فنون مهارت های بالینی جهت آماده سازی بیمار برای جراحی آشنا می شوند.  
شرح درس: در این درس دانشجویان با نیازهای و آمادگی های بیمار قبل از عمل آشنا شده و چگونگی انجام آنها را به طور نظری و عملی می آموزند.

### الف: طرح دوره (Course plan): جلسات آموزشی نظری:

شماره جلسه	عنوان جلسه	ارائه؛ استاد
۱)	مفهوم سلامتی، بیماری، مسایل اخلاقی در ارتباط با مرگ و مراقبت از جسد و علائم حیاتی	سخنرانی، بحث گروهی و پرسش و پاسخ
۲)	اصول صحیح تجویز دارو و تزریقات	سخنرانی، بحث گروهی و پرسش و پاسخ
۳)	آشنایی با انواع پانسمان	سخنرانی، بحث گروهی و پرسش و پاسخ
۴)	لوله گذاری معده، انواع انماء و لوله گذاری مجرای ادراری	سخنرانی، بحث گروهی و پرسش و پاسخ
جلسات واحد عملی (پراتیک)		
۵)	معرفی پراتیک و آشنایی با اهداف درس معرفی واحد مددجو و وسایل موجود در-Lab-Skill + اصول کنترل علائم حیاتی (BP,R,P,T) + تمرین	پرسش و پاسخ + کار عملی
۶)	نحوه قرار دادن لوله معده (NGT) و انجام گاوژ و لاواژ + تمرین	پرسش و پاسخ + کار عملی
۷)	نحوه قرار دادن Rectal tube و انجام تنفیخ (Enema) + تمرین	پرسش و پاسخ + کار عملی
۸)	سوند اژ مثانه با سوند فولی و نلاتون و گرفتن نمونه ادرار و شستشوی مثانه + تمرین	پرسش و پاسخ + کار عملی
۹)	انواع روش های دارو درمانی: قطره چشمی، بینی، گوش و نحوه استفاده از شیاف، انواع	پرسش و پاسخ + کار عملی



	روش های دارو درمانی: تزریقات عضلانی، تزریق زیر جلدی، تزریق داخل جلدی+ تمرین	
پرسش و پاسخ+ کار عملی	انواع روش های دارو درمانی: تزریقات وریدی(معرفی سرم- ست های ماکروست - میکروست) ست خون - محاسبات دارویی و تنظیم قطرات سرم	(۱۰)
پرسش و پاسخ+ کار عملی	نحوه مراقبت از زخم(پانسمان- کوتاه کردن درن- خارج کردن آن - کشیدن بخیه(۱)+ تمرین	(۱۱)
پرسش و پاسخ+ کار عملی	نحوه مراقبت از زخم(پانسمان- کوتاه کردن درن- خارج کردن آن - بخیه زدن ساده و کشیدن بخیه(۲)+ تمرین	(۱۲)

نحوه ارائه درس (Teaching Method): سخنرانی  پرسش - پاسخ  بحث گروهی  آزمایشگاهی  نمایشی  حل مسأله   
 نحوه ارزشیابی: تکوینی (میان ترم)  تراکمی (پایان ترم)  کتبی:(تشریحی  تستی  شفاهی  عملی

#### نحوه ارزشیابی:

معیارهای ارزشیابی	درصد نمره	سهم نمره (از ۲۰ نمره)
حضور فعال و منظم در کلاس	٪۱۰	۲
فعالیت ها و تکلیف آموزشی	٪۱۰	۲
آزمون های کلاسی و میان ترم	٪۲۰	۴
امتحان پایان ترم	٪۶۰	۱۲
جمع کل	٪ ۱۰۰	۲۰

منابع: (پیشنهادی وزارت بهداشت- درمان و آموزش پزشکی)

۱. موسوی، ملیحه السادات ، عالیخانی ، مریم . ( ۱۳۸۲ ). روش های پرستاری بالینی . تهران : شهرآب- آینده سازان ( تجدید نظر چهارم ).
۲. پوتر، پاتریشیا آن .پبری ، آن گریفین ( ۱۳۸۱ ). اصول و فنون پرستاری پوتر و پری .ترجمه اساتید دانشکده پرستاری ومامائی ایران . تهران : سالمی
3. Kozier,B.,Erb,G., Fundamentals of Nursing:Concepts.Process and Practic. last ed .New York : Prentice Hall.



## ب: طرح درس (lesson plan):

شماره جلسه: ۱		رشته و مقطع تحصیلی: اتاق عمل، کارشناسی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۳		عنوان درسی: اصول و فنون مهارت های بالینی موضوع درس: مفهوم سلامت و بیماری و علائم حیاتی تدوین: پرستاری مراقبت ویژه و اتاق عمل هدف کلی: دانشجو با مفهوم سلامت و بیماری و علائم حیاتی آشنا می شود.				
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	سلامتی را تعریف کند.	شناختی	آگاهی(دانش)	کلاس تعیین شده در برنامه آموزشی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	دقیقه	آزمون کتبی ، ارایه بحث های گروهی ، تکالیف کتبی
۲	اهمیت سلامتی را درک کند.	عاطفی	دریافت کردن					
۳	مدل های باورسلامتی، ارتقای سلامتی، نیازهای اساسی انسان را شرح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۴	طیف سلامتی و بیماری را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۵	متغیرهای موثر بر باور ها و اقدامات بهداشتی را شرح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۶	- فعالیت های ارتقای سلامتی، تندرستی و پیشگیری از ناخوشی را شرح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۷	سه سطح از مراقبت های پیشگیری کننده را مورد بحث قرار دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					



سازمان بهداشت و آموزش پزشکی  
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

					عاطفی	اهمیت پیشگیری را درک کند.	۸
				ادراک (فهمیدن)	شناختی	چهار مورد از عوامل خطر را توضیح دهد.	۹
				ادراک (فهمیدن)	شناختی	تعدیل عوامل خطر ساز و تغییر رفتارهای بهداشتی را مورد بحث قرار دهد.	۱۰
				ادراک (فهمیدن)	شناختی	متغیرهای موثر بر رفتار ناخوشی را توضیح دهد.	۱۱
				ادراک (فهمیدن)	شناختی	اصول و مکانیسم تنظیم کننده حرارت بدن را شرح دهید.	۱۲
				ادراک (فهمیدن)	شناختی	فیزیولوژی تنظیم فشار خون، نبض، اشباع اکسیژنی و تنفس را توضیح دهید.	۱۳
				ادراک (فهمیدن)	شناختی	عوامل موثر بر تغییرات حرارت بدن، نبض، اشباع اکسیژنی، تنفس و فشارخون را شرح دهد.	۱۴
				ادراک (فهمیدن)	شناختی	محدوده قابل قبول علائم حیاتی در نوزاد، کودک و فرد بالغ را تعیین کند.	۱۵
				ادراک (فهمیدن)	شناختی	انواع روش های مورد استفاده جهت بررسی علائم حیاتی نوزاد، کودک و فرد بالغ را توضیح دهید.	۱۶



وزارت بهداشت، درمانی و آموزش پزشکی  
سازمان آموزش و پرورش

شماره جلسه: ۲		رشته و مقطع تحصیلی: اتاق عمل، کارشناسی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۳		عنوان درسی: اصول و فنون مهارت های بالینی موضوع درس: آشنایی با اصول صحیح تجویز دارو و تزریقات تدوین: پرستاری مراقبت ویژه و اتاق عمل هدف کلی: دانشجو با اصول صحیح تجویز دارو و تزریقات آشنا می شود.				
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	تزریق عضلانی و زیر جلدی را تعریف کند.	شناختی	آگاهی (دانش)	کلاس تعیین شده در برنامه آموزشی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	دقیقه	آزمون کتبی، ارائه بحث های گروهی، تکالیف کتبی
۲	تزریق درون جلدی را بیان کند.	شناختی	آگاهی (دانش)					
۳	تزریق زیر جلدی را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۴	تزریق وریدی و سرم تراپی را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					



وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

عنوان درسی: اصول و مهارت های بالینی		رشته و مقطع تحصیلی: اتاق عمل، کارشناسی							
موضوع درس: تمامیت پوست و مراقبت از زخم ها		نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۱							
تدوین: پرستاری مراقبت ویژه و اتاق عمل		شماره جلسه: ۳							
هدف کلی: دانشجو با مفهوم تمامیت پوست و مراقبت از زخم آشنا شود.									
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی	
۱	زخم را تعریف تعریف کند	شناختی	آگاهی(دانش)	کلاس تعیین شده در برنامه آموزشی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	دقیقه	آزمون کتبی ، ارایه بحث های گروهی ، تکالیف کتبی	
۲	عوامل خطری که در تشکیل زخم دخالت دارند را مورد بحث قرار دهد.	شناختی	دریافت کردن						
۳	سیستم درجه بندی زخم را توصیف کند.	شناختی	آگاهی(دانش)						
۴	طبقه بندی زخم ها را بر اساس عامل ایجاد کننده، ضخامت، رنگ و ... شرح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)						
۵	فرآیند طبیعی التیام زخم را مورد بحث قرار دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)						
۶	مقیاس Barden را برای پیشگویی خطر زخم فشاری در بیمار در معرض خطر زخم فشاری به کار ببرد.	روانی حرکتی	ادراک (فهمیدن)						
۷	تفاوت های التیام زخم با هدف اولیه و ثانویه را شرح دهد.	شناختی	آگاهی(دانش)						
۸	مشکلات التیام زخم را توصیف کند.	شناختی	دریافت کردن						
۹	عواملی که مانع التیام زخم می شوند و یا آن را بهبود می	شناختی	ادراک						



پاكتستان علم و پزشكی  
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

					(فهمیدن)		بخشند را توضیح دهد.	
					ادراک (فهمیدن)	شناختی	بررسی را در بیمار دچار نارسایی در یکپارچگی پوست انجام دهد.	(۱۰)
					ادراک (فهمیدن)	شناختی	معیارهای ارزیابی برای بیمار دچار نقص یکپارچگی پوست را بیان کند.	(۱۱)
					ادراک (فهمیدن)	شناختی	تجهیزات مورد استفاده در پیشگیری از زخم فشاری را توضیح دهد.	(۱۲)
					ادراک (فهمیدن)	شناختی	انواع پانسمان های نوین را شرح دهد.	(۱۳)



وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شماره جلسه: ۴		رشته و مقطع تحصیلی: اتاق عمل، کارشناسی نیمسال و سالتحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۳		عنوان درسی: اصول و فنون مهارت های بالینی موضوع درس: آشنایی با لوله گذاری معده، انواع انماء و لوله گذاری مجرای ادراری تدوین: پرستاری مراقبت ویژه و اتاق عمل هدف کلی: دانشجو با لوله گذاری معده، انواع انماء و لوله گذاری مجرای ادراری آشنا می شود.				
ردیف	هدف های رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	سطح حیطه	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیت های تکمیلی
۱	نحوه کاتتر گذاری در مجرای ادراری را توضیح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)	کلاس تعیین شده در برنامه آموزشی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	وایت بُرد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	دقیقه	آزمون کتبی، ارائه بحث های گروهی، تکالیف کتبی
۲	هدف از لوله گذاری معده را شرح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۳	انماء را شرح دهد.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					
۴	انواع انماء را توضیح دهد.	شناختی						
۵	نحوه اجرای انماء را بدانند.	شناختی	ادراک (فهمیدن)					





انستیتوت ملی تحقیقات سلامت  
و خدمات بهداشتی بر مبنای شواهد